

עין משפט
גר מצוה

ב א מ"י פ"ח מהל'
עבודת כוכבים הלכ' ט
סמג לאוין מה טוש"ע י"ד
ס"י קלט סעיף ב:

רבינו חננאל

הכל אסורות. ואפילו
למאן דאמר אין עוברין
לשברין הני מילי בעברות
סוככים דלאו אורחיה
לשברין אבל למרקוליס
דמיעקרא אבנים אבנים
הני היינו אורחיה כי
פלגי רבי ישמעאל
וחכמי בסתמא. מקורבות
אמי בתוך ד' אמות
דיאבא למימר מנייה
נפל אסורות. כי פלגי
במרוחקות ר' ישמעאל
למרקוליס
קטן בצד מרקוליס גדול
קטן דרמין למרקוליס
אסור' תשיים לאל דמיין
למרקוליס מותרות ורבנן
סביר אין עשין מרקוליס
קטן בצד מרקוליס גדול.
אין שנה שלש ולא
שנה שנה נראת עמא
אסורות שאין נראת עמא
ומותרות. אלא תניא אבנים
נשברין מ' המרקוליס
(א) תרצה רבא הכי.
אלא תימא שנשאר אבני
אימא שנכשאו. והא
תניא ר' ישמעאל אמר
שתיס בתפיסה אחת
אסורות כי. אוקמה רבא
בניס בתפיסה אחת כגון
לדיבא גובהה ביני כני
אסורות. חיישין דלמא
מ' המרקוליס נשורי. אבל
בשתיס בשתי מותרות.
כגון דיאבא גובהה ביני
שני מותרות. שלש אפילו
מרוחקות אסורות: והא
תניא אלו הן אבני
דיבא אחת אחת מיכן
ואחת מיכן ואחת על
גביהן. אוקמה רבא תניא
בשעיר מרקוליס: כי יגא
סוככים ואוקמה ר' יגא
מרקוליס. ואתו אחרים
דלא פלחו למרקוליס
ושקלו לטבטיס וחזרו פני
דריסו ארסוניה. איבא
רבנן יהוה פרשי מהנה
דריסו וטטרטויה איז
דריסו כגון של קורשיה
ר' מנחם בר' סימאי מהלך
דיון ואגן נפרוש מהן:
ורושלמי כ' נחוש איז
קורשיה עבר רבי
דאורי קדמא ואתא אל כעבר
עבור קומי וסמי עניייה.
ומאן דפריש סביר כיניס
תקורבות עבודת סוככים
הוקשה למת. מה מת אין
לו טהרה עולמית. אלא
טהרה עבודת סוככים
אין לו היתר עולמית.
ומאן דלא פריש סביר
כי היא תקורבות עבודת
סוככים ענין תקורבות
פניס. פ' כגון קרבן
בתיס ויכוצה כר הוי
תקורבות אלא לאו לאו
תקורבות. אמר רב יוסף
בר אבא רבא בר ירמיה
איתי מנתתא אבנים
רבנן סוככים שריבא
אבנים מ' המרקוליס
ורחיה דריסו

(א) נראה דחצר ו"ל אס אין
נראות עמו מותרות.
(ב) הוא בירושלמי לעיל בפ"ג
הלי"א ושם איתא צוה"ל דר'
יעקב בר אחי הוה מסתמך
ברב"ל מטין לאדורי זלמא
א"ל נחום איש קדש קדשים
וכו'.

ב.

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

במקורבות אסורות. פירש בקונטרס מקורבות מאל כהן
באלה או בחצי אמה דמינה נפול מרוחקות
כלומר בתוך ד' אמות מותרות ללא מינה נפול ובסמוך פירש
כמקורב אחת שאין הפסק בינם למקורבים ואסורים לכלי' עלמא
דלל תוך ד' אמות נקראת עמו חרי (פ')

לחם ופלוגותייהו ללעיל בתוך ד'רבע
אמות בשתי תפיסות דליכא גובהה
דהוו להו כמרוחקות דליכא למימר
מיניה נפול וקשה זה טובא חדא דלין
זו שיטת התלמוד שנשתנה הסבא
כן שמתחלה היינו קוצרים היכא
דליכא גובהה קורא אותם בתוך ד'
אמות מרוחקות וליכא למימר מיניה
נפול ולצוקף נאמר כי ליכא גובהה
ודאי מיניה נפול ואפילו בתוך ד'
ועוד אי צליכא גובהה טעמא דשמים
אסורות משום דמיניה נפול מאי
איריא פתים אסורות אפילו אחד נמי
והל"ל ד' ישעמאל אומר צליכא
אחת אפילו א' אסורה שלש אפילו
מרוחקות (ח) ועוד כיון דכל תוך ד'
אמות נראות קרי להו ואסורות אף
לרצנן למה הזכיר רבי ישעמאל
בתיפסה לו אסורות יותר מרצנן
היה לו לומר לשון נראות כמו רצנו
דלא אפי' רצנן מרוד נראות עמו
דהיינו בתיפסה לו אסורות (י) ועוד
דמשמע אף לפי המסקנא דבמקורבות
לא פליגי דלפילו איכא גובהה אסורות
והכי נמי אמרינן לעיל במקורבות לא
פליגי ולא הדר ציה תלמודא ודבר
תימה לה דכיון שכן מקורבות כל כך
א"כ (י) הגבוהה קרוב למרקולים
ממש היה ועודצין אותן האצנים
כשנפלות אס כן הוה לן למימר שאם
הגבוהה קרוב למרקולים אפילו
מרוחקות אסורות כאלו לא היה
גובהה שכיון שעברו הגבוהה מה
מוקד הן הגבוהה מכאן ואילך מייה
הא לא קשיא כולי האי דליכא למימר
דח"ק במקורבות תוך ארבע וליכא
גובהה לכ"ע לא פליגי אי נמי כי
איכא גובהה ואצני המרקולים אינם
גבוהים יותר כי אם מעט (יא) כשהם
נופלות אינם יכולות להתרחק לכן
נראה לפרש לעוללם כך היא הסבא
דבתוך ד' אמות נמי יש שאינן נראות
דקדקי לעיל מרוחקות תוך ד' אמות
וה"פ כאן בתיפסה אחת דליכא גובהה

ותוך ד' אמות אע"ג שאין נראות כיון שהם בתוך ד' אמות ודוקא שהם אבל אחת מותרת דבאין גול ב' מותרין מיירי ב' תפיסות כגון דלאיכא גוצהה וכוון דלאיכא דלאיכא גוצהה בינתיים אבל שלש אסורות אפילו איכא גוצהה דכיון דהיא (א) לא שמי תפיסות ל"ג שנים ל"ג שלש נראות אסורות אלא ד' (ב) כן בתקופות הרבה שנראות עמו כ"ע לא פליגי דאסורות דהרבה קאמר יותר מארבע אמות ופריך והא בצד מרקולים קמי תא דהוא מרקולים דעושין קטן בצד גדול אע"ג דאין נראות עמו והא עושין דוקא תוך ד' אמות דכמי בצד מרקולים והא דמי בצרייתא קרי להו: **וסבר ר' ישמעאל שתיים מותרות.** פי' בתוך ארבע מותרות ולפי המסקנא נראה דדוק: **אבני** בית קוראים. הקשה (תוס' שהדין דף סג:) משמע דעבר אושע אלהים אתרים לא תזכירו (תלמוד בבלי מסכת פסוק חו) ויהו מרקולים מילך קילום לעון מר דשטותה שאל קדושים מחלף עליהם. לישן וכן בסמוך אפילו בצורתא פ"ב דמועד קטן (דף כה:) כל נה נפשיה דר' מנחם צר' סימא דות איכא בזה הא אמרין פרק שואל (שם דף קטט.) דיוקנא עצמה דכחא דוחא שרגיל לראות בה תדיר לא שייכא בה הפנאה ואפ"ה יצי' שלמה חה לשונו (ב) מן וציהא דפנים וה"ה לכל שאר מקרובת דת כוכבים לענין שאין יכולין ליצטל והם כל מיני מאכל ודעתיה נמי אתמריה והא דמתקרי משום דנעישים עצלות כוכבים עצמה דללקמן דהן דרים שדעתיה מהאד דנעי גרות של שעה ששנאין דורון דאל מותר בהנאה ממה נפשך אי מקרובת עצמות כוכבים הוי אפי'

א. ושפאיה אסורין, דעבודת כוכבים דישאל לאו בת גטוי היא (סו). הדרן עלך בל הצלמים
מזן המרקוליס. יש עכו"ם שעובדין לגל של אבנים וקורין לה מרקוליס וכל הבא זורק לה אבן

במקורו. (6) כגון בלמה וחלי אמה: מרחוק. (7) בצרע
 לאחמות דודאי לא מיניה נפול: עושין מקולים קטן. כלומר דרכן
 ללעשות כן: נראו עמו. מקורבות מאל: שזין נראו עמו מופרות.
 ללא מיניה נפול: אצנים שנשר. היינו בידוע: נראו עמו. אכתי

היה עבודת כוכבים: שאין נראות
עמו. הוּוּ לְהוֹ שְׂבָרִים: תִּנִּי שִׁמְעָאֵל.
נִרְאוֹת עִמּוֹ אֲסוּרוֹת שִׁמְמֵנוּ כְּפֹל
וְשִׁבְרֵנוּ מִדְּמַקּוּלִים וְדִלִּי אֲסוּרִין
כְּדִלְמָרְזֵן: שֶׁאֵין נִרְאוֹת עִמּוֹ מוֹטְרוֹת.
לְדַלּוֹ מִיָּהִי נָפֹל: וְסָבַר רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל
שֶׁשִּׁים. בְּתוֹךְ אֲרֻבַּע אֲמוּתָיו מוֹתֵרוֹת:
וְהַסֵּנִיָּה ר' יִשְׁמַעְאֵל אָמַר שֶׁשִּׁים
בְּתַפְסִּיסָהּ לוֹ. וְסַתֵּם תַּפְסִּיסָהּ ד' אֲמוֹת
וְקִמְתִּי אֲסוּרוֹת: בְּתַפְסִּיסָהּ אַחַת. הֵא
דִקְמִנִי אֲסוּרוֹת בְּתַפְסִּיסָהּ אַחַת שֶׁאֵין
הַפֶּסֶק בֵּינֵם לִמְרַקּוּלִים וְאֲסוּרָה בֵּין
לִרְ' לִרְ' מִשְׁמַעְאֵל בֵּין לִרְבֵּן דֶּלֶל תוֹךְ ד'
אֲמוֹת נִרְאוֹת עִמּוֹ קֵרִי לִיה וְשֶׁלֶם
מִרוֹחָקוֹת הוּא דִּפְלִיגִי. הֵאָּ לְדֹאקִימָנָה
לְעֵלֵל פְּלוֹגִמִּיָּהוּ בְּתוֹךְ ד' אֲמוֹת וְלִרְ'
שִׁמְעָאֵל שֶׁשִּׁים מוֹתֵרוֹת וְלִרְבֵּן ג'
נִמְנִי מוֹתֵרוֹת בְּשִׁמִּי תַפְסוֹת כְּמַפְרָשׁ:
דְּלִיכִי גוֹבֵהָ. תֵּל מַפְסִיק בֵּינֵם
לִמְרַקּוּלִים דְּהוּוּ לְהוֹ מִרוֹחָקוֹת לִילִיכָּ
לְתִמְחַר מִיָּהִי וְפִלּוּ הֵלֶכְךָ לִרְ' יִשְׁמַעְאֵל
שֶׁשִּׁים מוֹתֵרוֹת אֲבָל ג' אֲסוּרוֹת דְּעוֹשִׁין
מִרַקּוּלִים קָטָן בְּזַד מִרַקּוּלִים גְּדוֹל:
כִּסֵּי. ג. ז. בְּזַד ז. עֵיקָר מִרַקּוּלִים.
תִּמְחִילֵנוּ אֲבָל קָטָן הִנְעֵשָׂה בְּזַד הַגְּדוֹל
עוֹבְדִין לוֹ כֹּל דְּהוּ: הִיָּ אֲמַתִּי קֵרִי
לִיה בֵּן אֶל קְדוּשִׁים דִּלָּא אִיסְתַּכִּי
לְדִוְרָא דְּרוּזָא: מְנִין מִתְּקַרְבֵּת כו'.
וְהִנֵּה מִתְּקַרְבֵּת וְיִהְיֶה דְּהוֹרִיק אֲבָן
לִמְרַקּוּלִים ז. הִיא עֲבֹדָתָהּ הֵלֶכְךָ לֵאמֹר
עֲבֹדָת כּוֹכְבִּים עֲלֵמָה הִיא דְּמִסְגִּי
לְהוֹ בְּצִטּוֹל: קְעוּן פִּנִּים. ו. זְמִים
בְּצִמְקָדֶשׁ הוּא דְּהוּ מִתְּקַרְבֵּת כְּכַתִּיב
(שְׁמוֹת כב) וּבַח לֵאלֹהִים יִחַרֵּם בְּלִתִּי לֵה'
לְבַדּוֹ אֲלֵמָה דּוֹמֶה כִּלְפָנֵי' קֵרִי זְכָה עֲבֹדָת
כּוֹכְבִּים וְאֶכְנִים אֵין עוֹדִין לִקְסִי: כְּפִיִּים:
מוֹתֵרוֹת

בר יוסף א"ר מגין לתקורות עבודת כוכבים שאי
שנאמר ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתי
בטילה לעולם אף תקורות עבודת כוכבים *אי
ומאן דלא פריש אמר בעינא כעין פנים וליכא
איכלע רבה בר ירמיה לאתרין ואתא ואיייתי מ
כוכבים שהביא אבנים מן המרקולים וחיה ב

קאמער רבי ישמעאל דאפילו שמים אסורות דא"ל מרקולים קטן ה' נראות מיירי ואחת מרקולים לא עבדי והא' דקאמער לעיל לר' ישמעאל הוציאו לאסור ב' דלא שכיח לעשות מרקולים קטן צדד גדול ה' ששה וז' צדד וז' מוכחא מילתא מרקולים עבדיהו ורצנן סבדי ל' ש' נראות מותרות דאין עושין מרקולים קטן צדד מרקולים גדול ולעיל ושאפילו אחת כי פליגי בצמרוחות פירוש שאינן נראות קס"ד צמרוח ומסיק צדד ד' אמות קמיפלגי דר' ישמעאל סבר משום דמוכחא מ' (א) אבל שמים לא כיון דליכא הוצאה כדמסיק אבל שלש אע"ג דליכא ג' שלש אפי' מרוחקות כיון דאין נראות עמו בשביל הוצאה מרוחקות אמות וגרסה לי דה"ה דהוא מזל לאשויי וסבר ר' ישמעאל א' חוץ ר"ת היך מוצרינן שמה כיון שאינה כתובה בצורה דפפרק ג' ח' אשורות"ת דקילין לשון שמה ושכמים כיון שמה קוילין לשון לעג פפרק גיד הנשה (וחלף קד' 75) מר דכנתא (בצטור' ד' ג.) ^א : דה"ה ב' דזוחא לא מסתכל דארבי מנחם גופיה קאי ולא על אציו ואמו כדא' בצממתני' ^ח ימות שמיני וסלמות הלכך הני אצניי לא הוו תקרובות מיי אקאורה להסמכל אפי' בחול כדמציב אל תפנו אל האילנים ושמה צ' ^א : **בעינין** בעין פנים ויבא. פירש רבי שמואל בשם דמדומצח כגון קיטור וניסוך וכל העולים לגבי מוצח מיקרו תקרובות שם בצממתני' ^ח ימות שמיני וסלמות הלכך הני אצניי לא הוו תקרובות מיי לעצודת כוכבים ומדליקין צפניהם ומשכינן הכומר מכרם או נתנם ל' לעצודת כוכבים

(שם). וישראל ששיפה עבודת כוכבים. של עכו"ם, דאי של ישראל אפילו שיפה נמי עכו"ם
והיא שם ע"ז (ב"מ כה:). אחת מכאן ואחת מכאן. והשלישית חליה על זה וחליה על זה (שם)
והיא עבודה (לעיל מב.).

מסורת הש"ס

(א) [ב"מ כה: ב] פסחים
(ג) [לקמן נב: ד] לעיל
מזב. [תוספ' ספ"ו ע"ט],
(ה) [נהם רש"ט, ו] [וע"ע
תוס' סנהדרין סד. ד"ה
ממקוילס ותוס' ב"מ כה:
ד"ה כאבני], (ז) [וע"ע תוס'
שבט קמט. ד"ה ודיוקני],
(ח) [לקמן נא:]

תורה אור השלם

- וַיֵּצֵא מִדֹּדוֹ לְבַעַל פְּעֹר
וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים:
תְּהִלִּים קו כח

הגהות הב"ח

- [illegible]

מוסף רע"י

[illegible]

ישפאיה מותדין.
דמזרק זריק להו ולא פלח ל
אבני בית קוליס. מרקוליס